

מעבר הירדן

א. הכנות למעבר:

(ז) ויאמר ה' אל יהושע היום הזה אכל גדלך בעיני כל ישראל אשר ידעו כי כאשר הייתי עם משה אהיה עמך: (ח) ואתה תצוה את הפהנים נשאי ארון הברית לאמר כבאכם עד קצה מ' הירדן בירדן תעמדו:

(ט) ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה ושמעו את דברי ה' אלהיכם: (י) ויאמר יהושע בזאת תדעו כי אל חי בקרבכם והורש יוריש מפניכם את הפנעני ואת החתי ואת החוי ואת הפרזי ואת הגרגשי והאמרי והיבואסי:

(יא) הנה ארון הברית אדון כל הארץ עבר לפניכם בירדן: (יב) ועתה קחו לכם שני עשר איש משבטי ישראל איש אחד איש אחד לשבט: (יג) והיה כנוח כפות רגלי הפהנים נשאי ארון ה' אדון כל הארץ במי הירדן מי הירדן יקרתו המים הירדים מלמעלה ויעמדו נד אחד:

המעבר:

(יד) ויהי בנסע העם מאהליהם לעבר את הירדן והפהנים נשאי הארון הברית לפני העם: (טו) וכבוא נשאי הארון עד הירדן ורגלי הפהנים נשאי הארון נטבלו בקצה המים והירדן מלא על כל גדותיו כל ימי קציר: (טז) ויעמדו המים הירדים מלמעלה קמו נד אחד הרחק מאד באדם {מאדם} העיר אשר מצד צרתן והירדים על ים הערבה ים המלח תמו נקרתו והעם עברו נגד יריחו: (יז) ויעמדו הפהנים נשאי הארון ברית ה' בערבה בתוך הירדן הכן וכל ישראל עברים בערבה עד אשר תמו כל הגוי לעבר את הירדן:

ויהי כאשר תמו כל הגוי לעבור את הירדן

ב. הנצחת הנס בסיפור האבנים:

ויאמר ה' אל יהושע לאמר: (ב) קחו לכם מן העם שנים עשר אנשים איש אחד אחד משבט: (ג) וצו אותם לאמר שאו לכם מזה מתוך הירדן ממצב רגלי הפהנים הכין שתים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הליה:

(ד) ויקרא יהושע אל שנים העשר איש אשר הכין מבני ישראל איש אחד אחד משבט: (ה) ויאמר להם יהושע עברו לפני ארון ה' אלהיכם אל תוך הירדן והרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר שבטי בני ישראל: (ו) למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלו בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם:

(ז) ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה' בעברו בירדן נכרתו מי הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד עולם: (ח) ויעשו כן בני ישראל כאשר צוה יהושע וישאו שתי עשרה אבנים מתוך הירדן כאשר דבר ה' אל יהושע למספר שבטי בני ישראל ויעברום עמם אל המלון וינחום שם: (ט) ושתיים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן תחת מצב רגלי הפהנים נשאי ארון הברית והיו שם עד היום הזה: (י) והפהנים נשאי הארון עמדים בתוך הירדן עד תם כל הדבר אשר צוה ה' את יהושע לדבר אל העם ככל אשר צוה משה את יהושע וימקרו העם ויעברו:

א. השלמת סיפור המעבר:

(יא) והיה כאשר תם כל העם לעבור ויעברו ארון ה' והפהנים לפני העם: (יב) ויעברו בני ראובן ובני גד וקצי שבט המנשה חמשים לפני בני ישראל כאשר דבר אליהם משה: (יג) כאשר בעים אלף חלוצי הצבא עברו לפני ה' למלחמה אל ערבות יריחו: (יד) ביום ההוא גדל ה' את יהושע בעיני כל ישראל ויראו אתו כאשר יראו את משה כל ימי חייו:

ג. יציאה מן הירדן וחזרה אל הטבע:

(טו) ויאמר ה' אל יהושע לאמר: (טז) צוה את הפהנים נשאי ארון העדות ויעלו מן הירדן: (יז) ויצו יהושע את הפהנים לאמר עלו מן הירדן: (יח) והיה בעלות {כעלות} הפהנים נשאי ארון ברית ה' מתוך הירדן נתקו פפות רגלי הפהנים אל הסרבה וישבו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום על כל גדותיו: (יט) והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון ויחנו בגלגל בקצה מזרח יריחו: (כ) ואת שתיים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל: (כא) ויאמר אל בני ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם מחר את אבותם לאמר מה האבנים האלה: (כב) והודעתם את בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל את הירדן הזה: (כג) אשר הוביש ה' אלהיכם את מי הירדן מפניכם עד עברכם כאשר עשה ה' אלהיכם לים סוף אשר הוביש מפנינו עד עברנו: (כד) למען דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא למען יראתם את ה' אלהיכם כל הימים:

ב. הנצחת הנס בסיפור האבנים

הנחת האבנים במלון (ארעיות) - והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה.

הפועל הוא הנחה.

האבנים נלקחות ממצב רגלי הכהנים, ציון לנקודה שבה התרחש הנס.

יהושע יזם הנחת אבנים בירדן - במקום הנס.

טעם של האבנים נאמר אל שנים עשר הנציגים.

טעם הנחת האבנים במלון: למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלו בניכם מאמר מה האבנים האלה לכם: (ז) ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה' בעברו בירדן נכרתו מי הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד עולם:

א. בניכם ישאלו מה האבנים לכם.

ב. התשובה היא בניסוח סיפורי.

ג. אין התייחסות לכך שישראל עברו ביבשה.

ד. הלשון היא של כריתה "נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה' בעברו בירדן נכרתו מי הירדן"

ה. הכריתה היא נכרתו מפני ארון ברית ה' -

נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה'

בעברו בירדן נכרתו מי הירדן"

ו. אין התייחסות לאומות העולם.

ז. ... לזכרון לבני ישראל עד עולם.

ג. יציאה מן הירדן וחזרה אל הטבע

הנחת אבנים בגלגל (יישוב קבוע) - ואת שתיים עשרה האבנים האלה אשר לקחו מן הירדן הקים יהושע בגלגל.

הפועל הוא הקמה.

הלקיחה היא מן הירדן ואינה ממוקדת במקום רגלי הכהנים.

אין אזכור לאבנים שהונחו במקום הנס.

הטעם בהקמת האבנים נאמר אל בני ישראל כולם.

טעם של האבנים: אשר ישאלו בניכם מאמר מה האבנים האלה: (כב) והודעתם את בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל את הירדן הנה: (כג) אשר הוביש ה' אלהיכם את מי הירדן מפניכם עד עברכם כאשר עשה ה' אלהיכם לים סוף אשר הוביש מפנינו עד עברנו: (כד) למען דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא למען וראתם את ה' אלהיכם כל הימים:

א. בניכם ישאלו את אבותם. התייחסות אל הדורות הבאים.

ב. התשובה היא מעין הכרזה.

ג. תחילת ההכרזה: ביבשה עבר ישראל את הירדן הנה

ד. הלשון היא הובשה: הוביש ה' אלהיכם את מי הירדן מפניכם עד עברכם.

ה. ההובשה היא מפני בני ישראל: הוביש ה' אלהיכם את מי הירדן מפניכם עד עברכם.

ו. התייחסות לאומות העולם: למען דעת כל עמי הארץ את יד ה' כי חזקה היא..."

ז. לא רק זכרון אלא ידיעה ויראה.